

Referat fra møte 18. juni 2021

Til stede: Baard-Christian Schem (Helse Vest), Merete V. Madland (UiS), Per Bakke (UiB), Bente Wold (UiB), Clara Gjesdal (Helse Bergen), Svein Skeie (Helse Stavanger), Marit Solheim (Helse Førde), Petter Lave Thornam (HDS), Merete Hauge (brukerrepresentant), Gunnar Yttri (HVL), Haldis Lier (Helse Fonna)

Forfall: Margareth Hagen (UiB), Ole Johan Borge (NFR)

Sekretariat: Sølvi Lerfald, Mariana Qamile Rød, Renate Grüner

SAK 21/2021 **GODKJENNING AV SAKSLISTE OG REFERAT**
Godkjent uten kommentarer

SAK 22/2021 **RAMMER OG RETNINGSLINJER FOR SØKNADSPROSESSEN 2021 (MIDLER 2022)**
Endringene i rammer og retningslinjer for søknadsprosessen 2021 er basert på evalueringen av forrige søknadsrunde, jf. sak 03/2021 (februar). Følgende endringer er gjort:

- Kliniske forskerstipend: Aldersgrensen er fjernet i denne søknadskategorien, og kategorien forankres opp mot Nasjonal handlingsplan for kliniske studier.
- Klinisk karrierestipend: Ny søknadskategori forankret i Nasjonal handlingsplan for kliniske studier. Søkere til stipendet må være under 50 år, og ansatt i et helseforetak eller privat, ideell institusjon i regionen. Stipendet skal kombineres med klinisk stilling.
- Retningslinjer for korttidsprosjekter: Presisere intensjonen for søknadskategorien, og legge inn øvre ramme for søknadsbeløp.

I tillegg kommer mindre endringer knyttet til språk, samt definisjon av brukermedvirkning.

Samarbeidsorganet ønsker å sette ytterligere fokus på brukermedvirkning i forskning. Ved årets utlysning, vil det derfor være et krav om at søknader gjør rede for brukermedvirkning, og begrunne dersom brukermedvirkning ikke anses å være relevant for projektet.

Vedtak: Regionalt samarbeidsorgan for forskning og innovasjon vedtar utlysningstekst, rammer og retningslinjer for fordeling av midler for 2022. Sekretariatet tar med dagens innspill i arbeidet videre.

SAK 23/2021 **REVIDERTE RETNINGSLINJER FOR FORSKNINGS- OG INNOVASJONSSPRISENE**
Endringene i retningslinjene knyttet til Helse Vests forsknings- og innovasjonsprisene er basert på tilbakemeldinger fra fjorårets komitéer og diskusjoner fra årets møter i samarbeidsorganet. Følgende endringer er gjort:

- Det etableres en egen pris for unge forskere, da samarbeidsorganet ønsker å belønne unge forskere, samtidig som disse har vanskelig for å nå opp i konkurranse med eldre og mer erfarne forskere, jf. sak 24/2021.
- Formål og kriterier for innovasjonsprisen er presisert, inkl. en presisering av at innovasjonen skal ha funnet sted i løpet av de siste tre årene.
- Det er gjort presiseringer for utbetaling av prispengene. Ettersom både forsknings- og innovasjonsprisen skal benyttes til videre forskning og innovasjon, er dette gjort for å løse diskusjonen om skattlegging av prispenger.

Samarbeidsorganet kom med noen innspill til vilkår for prisene og tekstlige presiseringer. Disse blir innarbeidet i retningslinjene.

Vedtak: Regionalt samarbeidsorgan for forskning og innovasjon vedtar endringer i forsknings- og innovasjonsprisene med de endringsforslagene som kom fram i møtet.

SAK 24/2021 UNG FORSKER PRIS

Muligheten for å dele ut en ung forsker pris ble diskutert under de to tidligere møtene i samarbeidsorganet i 2020. På bakgrunn av diskusjonene ble det lagt fram et forslag til retningslinjer for prisen. Det ble også foreslått at prisen deles ut på den årlige forskningskonferansen, og at utdelingen av prisen til «Ung forsker» går på omgang blant institusjonene i samarbeidsorganet, da dette er en felles pris med felles finansiering. Det ble foreslått at ordet «klinisk» ble tatt vekk fra tredje punkt, og erstattet med «bedre helsetjenester» for å dekke bredt.

Vedtak: Regionalt samarbeidsorgan for forskning og innovasjon vedtar retningslinjer for forskningsprisen «Ung forsker».

SAK 25/2021 SAMMENSETNING AV VURDERINGSKOMITEENE

Leder for hovedkomitéen, Kåre Birkeland, fortsetter ett år til. Birkeland er spesialist i endokrinologi, avdelingsleder ved Oslo universitetssykehus og professor ved Universitetet i Oslo.

Årets komitéer består av 9 kvinner og 10 menn. Alle medlemmene er eksterne, og ansatt ved institusjoner andre steder i Norge eller i utlandet.

Samarbeidsorganet diskuterte rekrutteringsprosessen, spesielt med utgangspunkt i faglig bredde. Utfordringen er å dekke områder som det erfaringsmessig kommer flest søknader fra, samtidig som man også skal dekke flest mulig fagområder.

Samarbeidsorganet ba om at retningslinjer for søknadsvurdering¹ diskuteres høsten 2021 for å se på om det er behov for presiseringer i kriterier rundt oppnevning av komitemedlemmer.

Vedtak:

- Regionalt samarbeidsorgan for forskning og innovasjon vedtar sammensetningen av komitéene for Helse Vests søkbare forskningsmidler 2022.

¹ <https://helse-vest.no/vart-opppdrag/vare-hovudoppgaver/forskning/forskningsmidlar/retningslinjer-og-skjema/retningslinjer-for-soknadsvurdering>

- Det legges fram en sak høsten 2021 om retningslinjer for søknadsvurdering, med spesiell fokus på oppnevning av komitemedlemmer.

SAK 26/2021 **STRATEGISKE SATSINGER - EVALUERING MINDRE HELSEFORETAK OG VEIEN VIDERE**

Basert på evaluering av søknadsprosessen for 2020 av Helse Vests forskningsmidler ble det vurdert at sekretariatet skulle evaluere ordninger knyttet til fordeling mellom helseforetakene. Ingen mindre helseforetak nådde opp i søknadsrunden for 2020. Det forventes likevel at samtlige helseforetak skal øke sin forskningsvirksomhet, og dette vil være ekstra utfordrende uten få gjennomslag på denne typen finansiering. Sekretariatet har derfor undersøkt muligheten for en ny søknadsrunde med strategiske midler rettet mot mindre helseforetak, slik vi sist gjennomførte i 2016. Sekretariatet har i den forbindelse gjennomført en evaluering av resultatene fra forskerne som den gang fikk innvilget disse strategiske midlene, tre forskere ansatt ved Helse Fonna, Solli DPS og Haraldsplass Diakonale Sykehus.

Denne evalueringen viser at de strategiske midlene rettet mot mindre helseforetak i forrige runde ga svært positive resultater. Alle prosjektene førte til nytt og / eller forsterket samarbeid med andre regionale, nasjonale og internasjonale aktører. Alle prosjektene fikk også tilslag hos andre finansieringskilder, både offentlige og private, på ytterligere midler etter å ha mottatt de strategiske midlene fra Helse Vest. En annen positiv effekt av midlene er at de har ført til mer permanente forskningsstrukturer utover enkeltprosjektene de tre forskerne fikk midler til, som etablering av nye forskningsgrupper som har fortsatt sin virksomhet, og innkjøp av nye utstyrsenheter institusjonene nå har tilgang til. I tillegg til den positive effekten på forskningsvirksomheten ved egen institusjon, har prosjektene også bidratt til den generelle utviklingen av de respektive fagfeltene.

En ny utlysning av strategiske midler rettet mot mindre helseforetak vil også bli viktig for å kunne nå målene i Helse Vests forsknings- og innovasjonsstrategi 2020 – 2023, samt forventningene knyttet til Helse Vest gjennom Nasjonal handlingsplan for kliniske studier.

Vedtak:

- Samarbeidsorganet vedtar ny utlysning av strategiske midler rettet mot mindre helseforetak og de private, ideelle institusjonene. Midlene lyses ut høsten 2021.
- Samarbeidsorganet ber om at utlysningstekst og rammer legges fram på møtet i september.

SAK 27/2021 **EFFEKT AV BRUKERMEDVIRKNING – RESULTAT FRA UNDERSØKELSE BLANT BRUKERREPRESENTANTER**

Sekretariatet gjennomførte i forbindelse med Faglig rapport for 2020 og 2019 en undersøkelse blant forskerne knyttet til brukermedvirkning i forskningsprosjektene. Disse undersøkelsene viste en økt og forsterket bruk av brukermedvirkning, og tall fra den siste rapporten viste at 75 % av forskningsprosjektene finansiert av Helse Vest nå benytter seg av brukermedvirkning. Med bakgrunn i disse undersøkelsene blant forskerne, har sekretariatet gjennomført en lignende, kvalitativ undersøkelse blant

navngitte representanter fra prosjektene presentert i Faglig rapport for 2020. De viktigste funnene ble presentert for samarbeidsorganet.

Tilbakemeldingene viser at det største avviket mellom dataene samlet inn fra forskere gjennom Faglig rapport, og brukerrepresentantene selv, er oppfatningen av hvor reell påvirkning brukerrepresentantene har i prosjektet. 35 % av brukerrepresentantene i undersøkelsen oppgir at de av ulike årsaker ikke anser egen rolle i det aktuelle forskningsprosjektet som reell medvirkning. Flere har ikke blitt kontaktet gjennom de respektive prosjektene, men blir likevel oppgitt som brukerrepresentanter på prosjektenes rapporteringer. Evalueringen viste også hvor gode resultater et godt samarbeid fører til. I de prosjektene hvor brukerrepresentantene oppfatter sin påvirkning og rolle som reell, resulterer dette i mange positive effekter på hele forskningsprosjektet.

Det ble også tydelig gjennom tilbakemeldingene at det trengs en klarere forståelse av hvilken kompetanse brukerrepresentanter sitter inne med, om egen sykdom og knyttet til det å være pasient i møte med helsevesenet. Kommunikasjon mellom brukerrepresentant og forsker er også avgjørende for et vellykket samarbeid. Kontakt må etableres tidlig i forskningsprosjektet og initieres av forskeren. Det er viktig å få på plass konkrete planer for samarbeidet, som når man skal møtes, for eksempel annenhver måned, og at brukerrepresentanten får klare og konkrete oppgaver.

Brukerrepresentantene må se at deres innspill blir tatt til etterretning og på alvor for å føle at deres kompetanse blir inkludert.

Vedtak: Sekretariatet tar med de innspillene som er kommet i diskusjonen. Funnene fra undersøkelsen presenteres på seminaret som skal arrangeres om brukermedvirkning høsten 2021 eller våren 2022.

SAK 28/2021 **NYTT MANDAT FOR NASJONALT PUBLISERINGSUTVALG**

Det har vært vanskelig å få utnevnt NPU's fagkomiteer. I forslag til nytt mandat foreslås det at prodekanene for forskning ved BOTT-universitetene foreslår kandidater, og at disse godkjennes av de regionale samarbeidsorganene. Det er også foreslått at man faseforskyver oppnevninger slik at ikke alle regioner utnevner representanter på samme tid, slik at man oppnår kontinuitet i komitéene.

Vedtak: Samarbeidsorganet stiller seg bak forslaget til ny utnevningssprosess i NPU.

SAK 29/2021 **OPPNEVNING AV PERSONER TIL FAGGRUPPER I NASJONALT PUBLISERINGSUTVALG**

På forespørsel fra NPU har sekretariatet tatt en gjennomgang av regionens medlemmer med sikte på å oppnevne representanter for nye fire år. De fleste representanter ønsker å fortsette, mens det for noen grupper ligger forslag om nye kandidater. Samarbeidsorganet blir bedt om å sende inn forslag til kandidat i faggruppen revmatologi.

Vedtak: Samarbeidsorganet godkjenner regionens representanter i NPUs faggrupper.

SAK 30/2021 **ORIENTERINGSSAKER**

1. Riksrevisjonens rapport fra undersøkelse av kliniske behandlingsstudier i helseforetakene (vedlegg)
Helse Vest kommer greit ut i undersøkelsen, og kan bruke tilbakemeldingene om forbedringspotensial på en positiv måte. Helse Vest har på en god måte arbeidet med å integrere våre IT-systemer med klinisk forskning. Vi må jobbe med å oppnå en jevnere rekruttering til studier i hele regionen, noe som også er en forventning i Nasjonal handlingsplan for kliniske studier.
2. Nasjonal rapport 2020 – forskning og innovasjon til pasientens beste, <https://helse-vest.no/nyheter/nyheter-2021/over-ein-milliard-til-forskning-og-innovasjon-til-beste-for-pasientane>.
3. Forskningsrådet, utlysning av midler til innovasjon – Orientering
 - Møtet var ferdig før innleder hadde anledning til å presentere. Presentasjon fra Jørgen Aas fra NFR legges ved sammen med referatet.

SAK 31/2021

EVENTUELT

Ingen saker meldt inn til eventuelt